

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

---

13 FEBRUARI 2008

Wetsvoorstel tot wijziging van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het beginsel van de zitting in raadkamer in te voeren in familie-zaken

(Ingediend door de heren Philippe Mahoux en Christophe Collignon)

TOELICHTING

Dit voorstel wil de procedures die betrekking hebben op «familiezaken» ontoegankelijk maken voor het publiek.

Door de niet-openbaarheid van de debatten over geschillen met betrekking tot het hoederecht over de kinderen, het onderhoudsgeld, ... kan men de persoonlijke levenssfeer van de betrokken kinderen en de partijen beschermen. Zo kunnen ouders en getuigen zich tevens openlijk uitspreken over zeer persoonlijke aangelegenheden zonder te moeten vrezen voor nieuwsgierigheid of commentaar van het publiek.

De wetgever heeft dit goed begrepen aangezien de procedure voor de toepassing van de artikelen 221 en 223 van het Burgerlijk Wetboek — de voorlopige scheiding van echtgenoten — voor de vrederechter in raadkamer verloopt (art. 1253*quater* van het Gerechtelijk Wetboek).

Ook vinden sinds de nieuwe wet van 27 april 2007 tot hervorming van de echtscheiding de zittingen ter zake in raadkamer plaats (artikel 1255 van het Gerechtelijk Wetboek).

Via deze recente wijziging wou de wetgever garanderen dat de persoonlijke levenssfeer van de partijen werd geëerbiedigd en dat ze zich vrij konden uitspreken over hun geschillen van persoonlijke aard.

Bijgevolg lijkt het essentieel om te streven naar uniformisering en alle procedures die betrekking

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

---

13 FÉVRIER 2008

Proposition de loi modifiant la quatrième partie du Code judiciaire en vue d'instaurer dans les matières familiales le principe de l'audience en chambre du conseil

(Déposée par MM. Philippe Mahoux et Christophe Collignon)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition vise à rendre non publiques les procédures qui touchent aux matières «familiales».

La non-publicité des débats sur les conflits concernant la garde des enfants, les pensions alimentaires, ... permet de protéger la vie privée des enfants concernés et des parties. Elle permet aussi aux parents et témoins de s'exprimer franchement sur des questions très personnelles sans avoir à craindre la curiosité ou les commentaires du public.

Le législateur l'a bien compris puisque la procédure pour l'application des articles 221 et 223 du Code civil qui traitent de la séparation provisoire entre époux devant le juge de paix, se déroule en chambre du conseil (art. 1253*quater* du Code judiciaire).

De même, depuis la nouvelle loi réformant le divorce du 27 avril 2007, les audiences en cette matière ont lieu également en chambre du conseil (article 1255 du Code judiciaire).

Par cette modification récente, le législateur a voulu garantir aux parties le respect de leur vie privée et la possibilité pour elles de s'exprimer librement à propos de leurs différends d'ordre personnel.

Il semble donc essentiel de tendre vers une uniformisation et de rendre toutes les procédures qui

hebben op het persoonlijke leven, te weten die welke handelen over familiebetrekkingen in de ruime zin, niet toegankelijk te maken voor derden. Om deze uniformisering leesbaar te maken, moet er één artikel in het Gerechtelijk Wetboek worden opgenomen.

De bedoelde aangelegenheden zijn :

— adoptie (hoofdstuk VIII*bis* van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— voogdij over minderjarigen (hoofdstuk IX van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— onbekwaamverklaring (hoofdstuk X van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— vorderingen van echtgenoten betreffende hun wederzijdse rechten en verplichtingen en hun huwelijksvermogensstelsel (hoofdstuk X*bis* van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— echtscheiding, scheiding van tafel en bed en scheiding van goederen (hoofdstuk XI van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— veranderlijkheid van huwelijksvoorwaarden (hoofdstuk XI*bis* van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— uitkeringen tot levensonderhoud (hoofdstuk XII van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek);

— verzoeken betreffende de bescherming van het grensoverschrijdend hoederecht en bezoekrecht (hoofdstuk XII*bis* van boek IV van het Gerechtelijk Wetboek).

Het onderhavige voorstel moet tevens betrekking hebben op de burgerlijke zittingen voor de jeugdrechtbank inzake het hoederecht over kinderen van ongetrouwde koppels.

Gelet op artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens, waarin wordt bepaald dat eenieder recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, dient de magistratuur bovendien over de mogelijkheid te beschikken om de debatten in openbare zitting te houden. De openbare zitting vormt in deze aangelegenheden de uitzondering.

Via deze uitzondering kan men de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens naleven, dat in de zaak B. en P. vs. het Verenigd Koninkrijk van oordeel was dat het principe om familie zaken te onderzoeken in niet-openbare zittingen in overeenstemming was met artikel 6, § 1, van het Verdrag, gelet op het feit dat de Engelse rechtbanken over de discretionaire bevoegdheid beschikken om procedures die vallen onder de wet betreffende de kinderen in het openbaar te voeren wanneer zij van mening zijn dat de zaak door de bijzonderheden ervan

touchent à la vie privée des personnes, à savoir celles qui traitent des relations familiales au sens large, non accessibles aux tiers. Afin de rendre lisible cette uniformisation, il convient d'introduire un article unique dans le Code judiciaire.

Sont visées les matières :

— de l'adoption, (chapitre VIII*bis* du livre IV du Code judiciaire);

— de la tutelle des mineurs (chapitre IX du livre IV du Code judiciaire);

— de l'interdiction (chapitre X du livre IV du Code judiciaire);

— des demandes des époux relatives et devoirs respectifs et à leur régime matrimonial (chapitre X*bis* du livre IV du Code judiciaire);

— du divorce, de la séparation de corps et de la séparation de biens (chapitre XI du livre IV du Code judiciaire);

— de la mutabilité des conventions matrimoniales (chapitre XI*bis* du livre IV du Code judiciaire);

— des pensions alimentaires (chapitre XII du livre IV du Code judiciaire);

— des demandes relatives à la protection des droits de garde et de visite transfrontalières (chapitre XII*bis* du livre IV du Code judiciaire).

Les audiences civiles de garde d'enfants des couples non mariés qui se déroulent devant le tribunal de la jeunesse doivent également être visées par la présente proposition.

Il convient par ailleurs, au regard de l'article 6, § 1, de la Convention européenne des droits de l'homme qui prévoit que « toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement et publiquement », que le magistrat ait la possibilité de tenir les débats en audience publique. L'audience publique étant dans ces matières l'exception.

Cette exception permet de se conformer à la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme qui dans l'affaire B. et P. c. Royaume-Uni a considéré que le principe d'examiner les affaires familiales en audiences non publiques était conforme à l'article 6, § 1, de la Convention eu égard au fait que les juridictions anglaises jouissent du pouvoir discrétionnaire de conduire en public les procédures relevant de la loi sur les enfants lorsqu'elles estiment que les caractéristiques de l'affaire appellent une telle publicité, et le juge ayant l'obligation, lorsque l'une des

een dergelijke openbaarheid vergt, en op het feit dat de rechter, wanneer hij hierom wordt verzocht, verplicht is te onderzoeken of hij zijn bevoegdheid ter zake dient uit te oefenen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

De huidige tekst van het artikel 757 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt: «Behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen, zijn de pleidooien, de verslagen en de vonnissen openbaar.»

Hoewel het beginsel van zittingen in raadkamer is opgenomen in de artikelen van het Gerechtelijk Wetboek inzake voorlopige scheiding tussen echtgenoten (artikel 1253*quater*) en echtscheiding (artikel 1255), moet de wetgeving via één artikel in het Gerechtelijk Wetboek worden gelijkgeschakeld.

De hoofdstukken VIII*bis*, IX, X, XI, XI*bis*, XII en XII*bis* van het Gerechtelijk Wetboek hebben respectievelijk betrekking op de verschillende procedures inzake adoptie, voogdij over minderjarigen, onbekwaamverklaring, echtscheiding, veranderlijkheid van huwelijksvoorwaarden, uitkeringen tot levensonderhoud en verzoeken betreffende de bescherming van het grensoverschrijdend hoederecht en bezoekrecht.

De procedures bedoeld in hoofdstuk II van titel II van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming moeten daaraan worden toegevoegd.

De openbare zitting zou hierbij de uitzondering vormen.

*
* *

parties le lui demande, d'examiner s'il doit exercer son pouvoir à cet égard.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Le texte actuel de l'article 757 du Code judiciaire prévoit: «Sauf les exceptions prévues par la loi, les plaidoyers, rapports et jugements sont publics.»

Bien que le principe des audiences en chambre du conseil ait été introduit dans les articles du Code judiciaire en matière de séparation provisoire des époux (article 1253*quater*) et de divorce (article 1255), il convient d'harmoniser la législation par le biais d'un article unique dans le Code judiciaire.

Les chapitres VIII*bis*, IX, X, XI, XI*bis*, XII et XII*bis* du Code judiciaire concernent respectivement les différentes procédures d'adoption, de tutelle des mineurs, d'interdiction, de divorce, de mutabilité des conventions matrimoniales, de pensions alimentaires et de demandes relatives à la protection des droits de garde et de visite transfrontalières.

À cela il y a lieu d'ajouter les procédures visées au chapitre II du titre II de la loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse.

L'audience publique est envisagée comme l'exception.

Philippe MAHOUX.
Christophe COLLIGNON.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het vierde deel, boek II, titel II, hoofdstuk II, afdeling 6, van het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel *757bis* ingevoegd, luidende:

«Art. *757bis*. — In afwijking van artikel 757 verlopen de procedures bedoeld in de hoofdstukken *VIIIbis*, IX, X, *Xbis*, XI, *XIbis*, XII en *XIIbis* van boek IV van het vierde deel van dit Wetboek alsook de procedures bedoeld in hoofdstuk II van titel II van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, in raadkamer.

De rechter kan evenwel ambtshalve of op verzoek van een partij bij een bijzonder gemotiveerde beslissing bevelen dat de debatten in openbare zitting worden gevoerd.

De vonnissen worden in elk geval in openbare zitting uitgesproken.»

Art. 3

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

24 januari 2008.

PROPOSITION DE LOI Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Un article *757bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la section 6 du chapitre II, du titre II, du livre II de la 4e partie du Code judiciaire:

«Art. *757bis*. — Par dérogation à l'article 757, les procédures visées aux chapitres *VIIIbis*, IX, X, *Xbis*, XI, *XIbis*, XII et *XIIbis* du livre IV de la 4e partie du présent Code, ainsi que les procédures visées au chapitre II du titre II de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, se déroulent en chambre du conseil.

Toutefois, soit d'office, soit à la demande d'une partie, le juge peut, par décision spécialement motivée, ordonner que les débats se déroulent en audience publique.

En toute hypothèse, le prononcé des jugements a lieu en audience publique.»

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

24 janvier 2008.

Philippe MAHOUX.
Christophe COLLIGNON.